

Valtuustoaloite; [20251074-11-347497.PDF](#)

- Tutkitun tiedon listaus thl:n kyselyyn viitaten
- Miten opiskeluhuolto voisi huomioida esitettyjä asioita/ mitä jo tehdään

Kouluterveyskyselyn tulokset

Kouluterveyskyselyn tulokset vuosilta 2023 ja 2025 osoittavat, että Lahden perusopetuksessa pojat menestyvät monilla koulumenestyksen ja hyvinvoinnin osa-alueilla heikommin kuin tytöt. Erot näkyvät erityisesti alakoulun (4.–5. lk) ja yläkoulun (8.–9. lk) oppilaiden vastauksissa.

Alakoulussa (4.–5. lk) vuonna 2023 kouluinnostusta koki 43 % pojista ja 51 % tytöistä. Vuonna 2025 pojilla kouluinnostus nousi 47 %:iin, mutta tytöillä se laski 48 %:iin. Vaikka ero kaventui, tytöt ovat edelleen innostuneempia koulusta. Koulu-uupumusta koki 37 % pojista ja 48 % tytöistä vuonna 2023, mikä kertoo tyttöjen suuremmasta kuormituksesta. Vuonna 2025 luvut laskivat molemmilla: pojilla 34 % ja tytöillä 45 %, mutta ero säilyi.

Oppilaiden keskinäinen viihtyvyys luokassa oli pojilla 53 % ja tytöillä 52 % vuonna 2023, ja vuonna 2025 molemmilla 55 %, mikä kertoo myönteisestä kehityksestä. Mahdollisuus keskustella aikuisten kanssa koulussa parani pojilla 57 % → 60 % ja tytöillä 60 % → 63 %. Tytöt kokevat edelleen enemmän saavutettavuutta aikuisiin.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea sai vuonna 2023 4 % pojista ja 5 % tytöistä. Vuonna 2025 pojilla osuus nousi 6 %:iin ja tytöillä 7 %:iin, mutta molemmilla tasot ovat edelleen matalat. Erityisen huolestuttavaa on, että pojista 69 % koki paljon vaikeuksia lukemisessa, laskemisessa ja kirjoittamisessa vuonna 2023, ja osuus nousi 71 %:iin vuonna 2025. Tytöillä vastaavat luvut olivat 73 % → 74 %, eli vaikeudet ovat yleisiä molemmilla, mutta pojilla ne vaikuttavat enemmän koulumotivaatioon.

Yläkoulussa (8.–9. lk) kouluinnostus oli vuonna 2023 pojilla 18 % ja tytöillä 16 %, ja vuonna 2025 pojilla 20 % ja tytöillä 17 %. Vaikka pojat näyttävät innostuvan hieman enemmän, kokonaisluvut ovat huolestuttavan matalia. Koulu-uupumus oli pojilla 12 % → 11 % ja tytöillä 15 % → 13 %, mikä kertoo lievästä parannuksesta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vaikka tytöt kokevat enemmän koulu-uupumusta, pojat jäävät jälkeen kouluinnostuksessa, tuen saamisessa ja kokevat enemmän oppimisvaikeuksia. Vuoden 2025 tulokset osoittavat lievää parannusta molemmilla sukupuolilla, mutta pojat tarvitsevat edelleen kohdennettuja tukitoimia, erityisesti oppimisen haasteisiin ja koulumotivaation vahvistamiseen. Lahden perusopetuksessa on tärkeää jatkaa sukupuolten välisen erojen seurantaa ja kehittää toimenpiteitä, jotka tukevat poikien koulupolkua kokonaisvaltaisesti.

Opiskeluhooltopalveluiden rooli

Opiskeluhooltopalveluissa toimitaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kunnioittaen niin, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet saada tukea ja palveluita syrjimättä heitä minkään henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi, kuten sukupuolen, iän, etnisen taustan, terveydentilan, vammaisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon toimet toteutetaan yksilöllisesti, tarve- ja ilmiölähtöisyys huomioiden. Toimet voivat kohdistua niin yksilöihin, ryhmiin kuin koko kouluyhteisöön.

Opiskeluhoollossa edistetään ja tuetaan lasten, nuorten ja opiskelijoiden oppimista, koulunkäyntiä ja opiskelua, hyvinvointia sekä sosiaalisia valmiuksia ja toimintakykyä. Lähtökohtana on ennaltaehkäisevä työ. Terveystenhoitajat tapaavat kaikki peruskouluikäiset lapset vuosittain luoden samalla luottamusta. Opiskeluhooltopalvelut ovat lakisääteisiä, vapaaehtoisia, maksuttomia sekä luottamuksellisia. Tarvetta ja erilaisia toimintamalleja arvioidaan aina yhteistyössä koulun kanssa moniammatillisesti ja kaikki sukupuolet tasavertaisesti huomioiden. Lisäksi erityispiirteiden huomioimiseen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen kiinnitetään huomiota yhteiskunnan muuttuessa ja saatavilla olevan näytön perusteella.

Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät Skididialogit

Syksyn 2024 Skididialogeissa, joihin osallistui 63 nuorta kaikista Lahden yläkouluista, nousi vahvasti esiin sukupuoliroolien vaikutus arkeen, koulukokemuksiin ja tasa-arvon toteutumiseen. Keskusteluissa ilmeni, että perinteiset sukupuolistereotyytiat vaikuttavat yhä siihen, miten pojat kohdataan ja mitä heiltä odotetaan.

Ajattelu kuten ”pojat on poikia” ja ”vahvat pojat” normalisoi poikien vilkasta käyttäytymistä, mutta samalla kaventaa heidän mahdollisuuksiaan tulla kohdatuksi yksilöinä. Tunteiden ilmaisua ei aina tueta, ja poikien tarpeita saatetaan ohittaa. Poikia odotetaan olevan kilpailullisia

ja fyysisesti vahvoja, kun taas tytöiltä odotetaan kunnollisuutta – mikä näkyy esimerkiksi urheiluun valitsemisessa vain oletettujen pärjääjien osalta.

Kouluarjessa koettiin myös epätasapuolisuutta: vilkkaita (usein poikia) huomautettiin enemmän, kun taas ”kympin oppilaat” saivat enemmän vapauksia. Lisäksi sukupuolittuneet ihmissuhdeoletukset rajoittavat sosiaalista vuorovaikutusta – esimerkiksi pojan ja tytön ystävyyttä pidetään helposti romanttisena, mikä voi lisätä ulkopuolisuuden tunnetta ja kaventaa poikien sosiaalista kehitystä.

Nuoret ilmaisivat selkeästi toiveen, että koulussa purettaisiin sukupuolittuneita oletuksia ja opettajat kohtelisivat oppilaita yksilöinä. Sukupuolisensitiivinen pedagogiikka, ennakkoluulojen tunnistaminen ja kaikkien oppilaiden tasavertainen osallistaminen nähtiin tärkeinä keinoina edistää yhdenvertaisuutta.